



## ΤΙ ΜΑΣ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΝΑ... ΤΟΥΣ ΕΠΙΤΡΕΠΟΥΜΕ!

**Μ**έ άφορμή μιά κουβέντα πού άκουσα από μιά μητέρα έξω από ένα Δημοτικό Σχολείο, μου γεννήθηκαν κάποιες σκέψεις σχετικά μέ τά όρια καί μέ τό πώς, τελικά, πρέπει νά συμπεριφέρονται οί γονείς άπέναντι στά παιδιά τους. Η κουβέντα αυτή άφοροῦσε στόν έκκλησιασμό τών παιδιών τήν ήμέρα τής γιορτής τών Τριών Ίεραρχών. Τό σχολείο έστειλε σημείωμα στους γονείς, ώστε νά υπογράψουν άν συμφωνοῦν ή όχι τά παιδιά τους νά έκκλησιαστοῦν, έτσι ώστε άν τυχόν τά παιδιά δέν θέλουν, νά μείνουν στήν τάξη μέ κάποιον δάσκαλο, όση ώρα τό υπόλοιπο σχολείο θά βρισκεται στήν έκκλησία. Αρχικά σκεφτόμουν γιά ποιό λόγο νά μήν συμφωνεί κάποιος γονέας μέ τόν έκκλησιασμό. Άν, δηλαδή, δέν έχουμε κάποια περίπτωση άλλόθρησκου παιδιού, γιατί οί γονείς νά έχουν κάποια αντίρρηση; Καί σκεφτόμουν πόσο λυπηρό είναι κάποιιο μαθητές νά βρίσκονται στήν Έκκλησία, ενώ κάποιιο άλλοι νά είναι μέσα στίς τάξεις, περιμένοντάς τους νά γυρίσουν. Αυτό όμως πού μέ προβλημάτισε περισσότερο, ήταν μιά μητέρα, ή όποία μάς έλεγε ότι ρώτησε τά παιδιά της άν θέλουν νά πάνε στήν Έκκλησία. Τό μικρότερο παιδάκι –Α΄ Δημοτικού– τής ειπέ ότι δέν έχει πρόβλημα νά πάει στήν Έκκλησία. Τό μεγαλύτερο –Δ΄ Δημοτικού– τήν ρώτησε πρῶτα άν μπορεί νά τρέχει. Όταν τοῦ ειπέ ότι δέν γίνεται, τήν ρώτησε άν μπορεί νά μιλάει καί όταν τοῦ ειπέ ότι οὔτε αυτό μπορεί νά κάνει, τήν ρώτησε άν μπορεί νά παίζει στό κινητό. Όταν τοῦ ειπέ ότι οὔτε αυτό γίνεται, τότε τής ειπέ τό παιδί ότι δέν θέλει νά πάει στήν Έκκλησία. Τότε ή μητέρα του, τοῦ ειπέ ότι θά τοῦ υπογράψει τό χαρτί τοῦ σχολείου, αυτός μπορεί νά συζητήσει μέ τούς φίλους του τί θέλει νά κάνει καί αναλόγως νά κυκλώσει ή τό «Συμφωνῶ» ή τό «Δέν συμφωνῶ»!

Δηλαδή, τό παιδί θά εἵπαινε τήν άπόφαση, θά εἵπαινε τήν ευθύνη, θά έκανε ό,τι επιθυμοῦσε. Άν αποφάσιζε μέ τούς φίλους του νά πάνε στην έκκλησία, θά πήγαιναν. Άν όχι, θά έμεναν στό σχολείο. Καί ή μητέρα δέν ειχε πρόβλημα μέ αυτό. Δέν ειχε πρόβλημα νά πάρει τό παιδί της τήν άπόφαση καί νά συμπληρώσει ένα χαρτί τό όποιο προοριζόταν γιά εκείνη καί εἵπαινε νά συμπληρωθει από τόν γονέα. Τελικά, εμεῖς ως γονείς, τί ρόλο παίζουμε αλήθεια; Τά παιδιά έχουν ανάγκη από όρια, όπως έχουν ανάγκη καί από ένα πρόγραμμα, γιατί μέσα σέ αυτά αισθάνονται ασφάλεια. Έχουν ανάγκη νά ακούσουν τό «όχι», έχουν ανάγκη νά τά περιορίσουμε, έχουν ανάγκη νά τούς ποῦμε τί πρέπει νά κάνουν. Εμεῖς κάπως τό έχουμε δει διαφορετικά σήμερα καί νομίζουμε ότι πρέπει νά ακολουθοῦμε τό παιδί σέ όλες τίς συμπεριφορές του καί σέ όλες τίς επιθυμίες του καί όχι νά τό καθοδηγοῦμε καί νά τό διδάσκουμε, ποιές είναι οί σωστές συμπεριφορές καί ποιές οί καλές επιθυμίες. Νομίζουμε ότι μέ τίς απαγορεύσεις πηγγώνουμε καί τραυματίζουμε τά παιδιά,

ένω στην ουσία τά δυναμώνουμε και έτσι νιώθουν και την αγάπη μας. Δέν ξέρω τί λέει ή κοινωνία και τί λένε οί παιδοψυχολόγοι –αλήθεια, αυτοί από πότε ξεκίνησαν νά υπάρχουν; Παλιότερα, όταν οί γονεΐς ήσαν πιό αυστηροί, ή ζωή ήταν γεμάτη μέ απαγορεύσεις και έπεφτε και καμιά σφαλιάρα υπήρχαν; Ή από τότε πού σταμάτησαν οί γονεΐς νά θέτουν τά όρια, έμφανίστηκαν οί παιδοψυχολόγοι νά λύσουν τά ψυχολογικά προβλήματα των παιδιών; Και, αν στην παιδική ήλικία υπάρχουν τόσα ψυχολογικά προβλήματα, τί έλπίδα νά έχει ο άνθρωπος για την μετέπειτα ζωή του; Αν κάνει όμως κανείς μιά βόλτα στά σχολεία θά δει παιδιά πού είναι ανεξέλεγκτα, παιδιά πού δέν έχουν ακούσει ούτε ένα όχι, δέν έχουν λάβει ούτε μιά καθοδήγηση από τους γονεΐς. Και μάλιστα, ή κατάσταση έχει φτάσει σέ τέτοιο σημείο, ώστε αν ο γονέας τολμήσει νά μαλώσει τό παιδί του και νά τοϋ θέσει όρια (δέν συζητάμε τό νά άπλώσει χέρι πάνω του), τό παιδί άπειλεί ότι θά καλέσει την γραμμή για την κακοποίηση των παιδιών ή την αστυνομία. Και νιώθουμε προοδευτικοί, πού έχουν σήμερα τά παιδιά αυτή την δυνατότητα. Αισθάνομαι ότι έχουν ίσοπεδωθεί τά πάντα. Πλέον, αν βάζει κανείς όρια, αν θέτει απαγορεύσεις, αν βάζει τιμωρίες, θεωρείται ότι κακοποιεί τό παιδί του! Δέν θεωρείται όμως κακοποίηση τό νά αφήνει κανείς τό παιδί του, ένα παιδί πού δέν έχει καταλάβει τόν κόσμο καλά-καλά νά κάνει ό,τι θέλει!

Σκέφτομαι ότι ίσως και αυτή ή τρέλα των παιδιών είναι μιά αντίδραση, ένας τρόπος νά κάνουν τους γονεΐς τους νά τους θέσουν τά όρια πού πρέπει, νά αισθανθούν ότι οί γονεΐς τους νοιάζονται γι' αυτά, ότι τά αγαπούν. Και αντί νά σκεφτούμε γιατί τά παιδιά συμπεριφέρονται έτσι, ποιό μπορεί νά είναι τό δικό μας φταιξιμο και, στην τελική, τί μπορούμε νά κάνουμε ώστε κάπως νά αλλάξει ή κατάσταση και νά λυθεί τό πρόβλημα, αρχίζουμε και δίνουμε στην κάθε συμπεριφορά και από μιά ονομασία. Κάθε προβληματική συμπεριφορά συνοδεύεται από μιά διάγνωση: Αυτισμός, υπερκινητικότητα, διάσπαση προσοχής, έλλειψη συγκέντρωσης, δυσλεξία (ή μισή Ελλάδα πάσχει από δυσλεξία σήμερα), ΔΕΠΥ, και ένα σωρό άλλες ονομασίες. Γιατί; Για νά μήν λυθεί τό πρόβλημα ποτέ. Κρυβόμαστε πίσω από τό ότι τό παιδί μας έχει αυτισμό, άρα, δυστυχώς δέν υπάρχει κάτι πού μπορεί νά γίνει, έχει διάσπαση προσοχής, έχει υπερκινητικότητα, δυστυχώς δέν υπάρχει λύση. Πόσες μητέρες συζητάνε για τό ότι τά παιδιά τους δέν μπορούν νά κάτσουν στό θρανίο για νά παρακολουθήσουν τό μάθημα, θέλουν νά κουνιούνται όλη την ώρα, ή ότι δέν μπορούν νά διαβάσουν και νά κάνουν τά μαθήματα τους, είτε γιατί έχουν δυσλεξία, είτε εξαιτίας της διάσπασης προσοχής; Και τό πρόβλημα παραμένει. Ναι, αλλά ένα παιδί πού από μικρό είναι υπερκινητικό, δέν πρέπει νά περιοριστεί; Δέν πρέπει νά μάθει νά είναι σέ έναν συγκεκριμένο χώρο περιφραγμένο, αν είναι πιό μικρό σέ κάποιο πάρκο ή κούνια και, όταν είναι μεγαλύτερο, στό δωμάτιο του, ώστε νά μάθει νά περιορίζεται και νά μήν κουνιέται τόσο πολύ; Ένα παιδί πού έχει διάσπαση προσοχής δέν θά ήταν καλό για παράδειγμα νά έχει ένα μόνο παιχνίδι κάθε φορά, νά παίζει μόνο μέ αυτό, ώστε νά μήν διασπᾶται ή προσοχή του μέ ένα σωρό άλλα παιχνί-

δια και διογκώνεται τό πρόβλημα; Ένα παιδί μέ έλλειψη συγκέντρωσης δέν θά μπορούσε νά διαβάζει ένα βιβλίο, λίγο-λίγο κάθε φορά, και νά προσπαθει νά συγκεντρώνεται κάθε φορά όλο και περισσότερο; Και, τελικά, όλα αυτά, δέν έχουν σαν κοινό παρανομαστή, τήν έλλειψη πειθαρχίας; Ένα παιδί πού κουνιέται συνέχεια, δέν έχει μάθει νά πειθαρχεί, ώστε νά μπορεί νά κάτσει ακίνητο στό θρανίο του, τήν ώρα του μαθήματος. Ένα παιδί, πού δεν μπορεί νά συγκεντρωθει, δέν μπορεί νά πειθαρχήσει, ώστε νά δώσει τήν κατάλληλη προσοχή, σέ ό,τι είναι αυτό μέ τό όποιο καταπιάνεται. Και ή πειθαρχία πώς θά έρθει, όταν υπάρχει πλήρης έλευθερία; Όταν κάποιος μπορεί νά κάνει ό,τι θέλει, όποτε τό θέλει, είναι δυνατόν νά πειθαρχήσει ποτέ;

Και κάπως έτσι οί ρόλοι έχουν αντιστραφεί. Τό βάρος τής ευθύνης έχει πέσει στους ώμους των παιδιών και επειδή δέν μπορούν νά ανταπεξέλθουν, συμπεριφέρονται άλλοπρόσαλλα, ενώ από τήν άλλη μεριά, οί γονείς είναι τά... παιδιά πού ακολουθούν τά παιδιά τους, αφήνοντάς τα νά μεγαλώνουν μόνα τους, μέ τήν πρόφαση ότι «έγώ δέν θέλω νά του κόψω τά φτερά, νά καθορίσω τίς επιλογές του, θέλω νά είμαι από δίπλα του και νά τό στηρίζω σέ ό,τι και άν κάνει!»! Ναι, αλλά από ποιά ήλικία και έπειτα πρέπει νά ισχύει αυτό; Ένα παιδί πού δέν είναι ακόμη ούτε 10 χρόνων, τί καταλαβαίνει από επιλογές; Μέ τί κριτήρια μπορεί νά κρίνει τό τί θέλει νά κάνει και άν αυτό πού θέλει νά κάνει θά τον ώφελήσει ή θά τον βλάψει; Τότε τά παιδιά στά όρφανοτροφεία, πού μεγαλώνουν χωρίς γονείς, δέν έχουν καμμία διαφορά από τά παιδιά πού μεγαλώνουν σέ οικογένειες, γιατί τελικά και αυτά χωρίς γονείς μεγαλώνουν. Έμεις περιμένουμε από τά παιδιά νά μάς πουν τί επιτρέπεται νά γίνει και τί όχι. Περιμένουμε από τά παιδιά νά μάς επιτρέψουν... νά τους επιτρέψουμε. Ρωτάμε και ξαναρωτάμε και ξαναρωτάμε, ενώ ή δουλειά μας είναι νά αποφασίζουμε. Δέν είμαστε προοδευτικοί όταν επιτρέπουμε τά πάντα, είμαστε αδιάφοροι! Γιατί, στήν ήλικία πού τά παιδιά διαμορφώνονται, έμεις απουσιάζουμε.

Τά ύπηρετούμε συνεχώς και εκπληρώνουμε κάθε θέλημά τους. Μας διατάζουν: «Φέρε μου νερό!», «Δώσε μου λεφτά!», «Πήγαινέ με στους φίλους μου!» και έμεις στεκόμαστε προσοχή, έτοιμοι νά κάνουμε ό,τι μάς προστάξουν. Ξεχνάμε όμως ότι τά παιδιά είναι άνθρωποι. Μπορεί νά είναι γλυκούλικά και χαριτωμένα τά πρώτα χρόνια τής ζωής τους, αλλά δέν παύουν νά είναι άνθρωποι, πού όταν μεγαλώσουν δέν θά είναι καθόλου χαριτωμένο νά μεταχειρίζονται τους άλλους σύμφωνα μέ τό θέλημά τους, νά θέλουν συνέχεια νά ικανοποιούν τίς επιθυμίες και τίς ανάγκες τους και νά απαιτούν από τους γύρω τους νά τους ύπηρετούν συνεχώς. Και σίγουρα δέν θά είναι καθόλου χαριτωμένο όταν θά εκμεταλλεύονται τους γύρω τους και θά μένουν συνεχώς ανικανοποίητοι. Γι' αυτό, ίσως τό καλύτερο θά ήταν νά επιστρέψει ό καθένας στον ρόλο του. Οί γονείς άς ξαναγίνουμε γονείς και άς αφήσουμε τά παιδιά μας νά ξαναγίνουν παιδιά.

**Χρύσα Άλεξοπούλου**